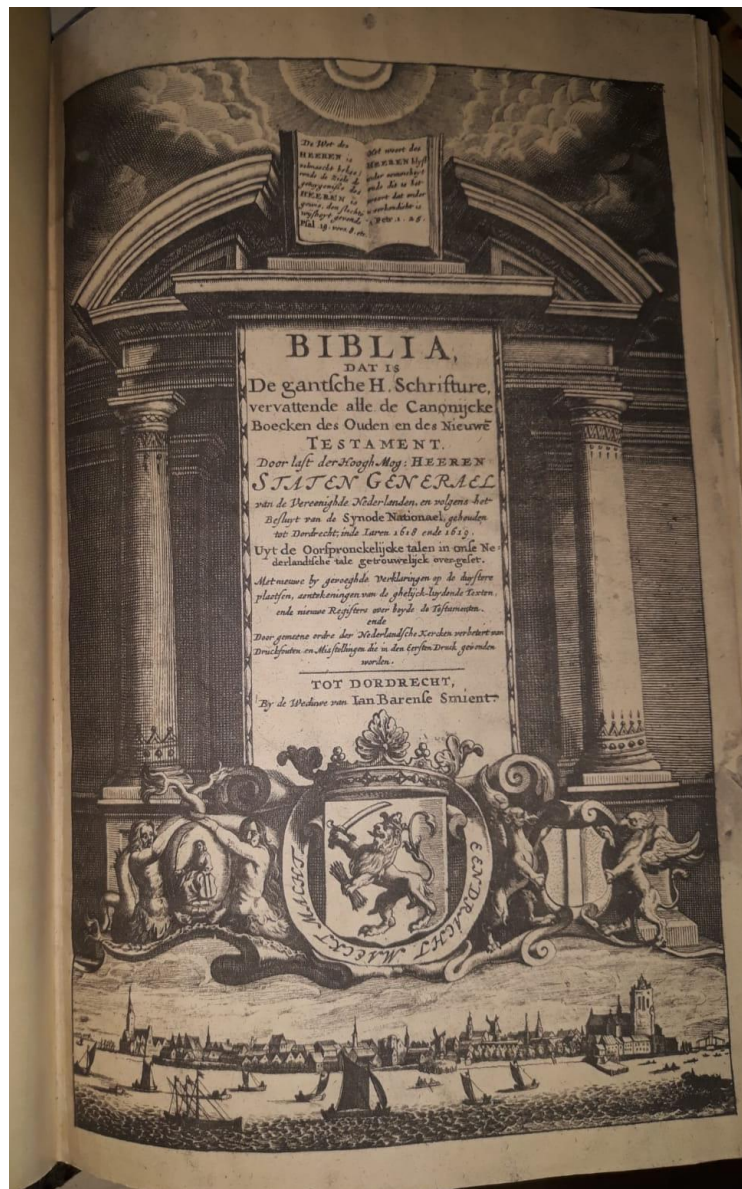
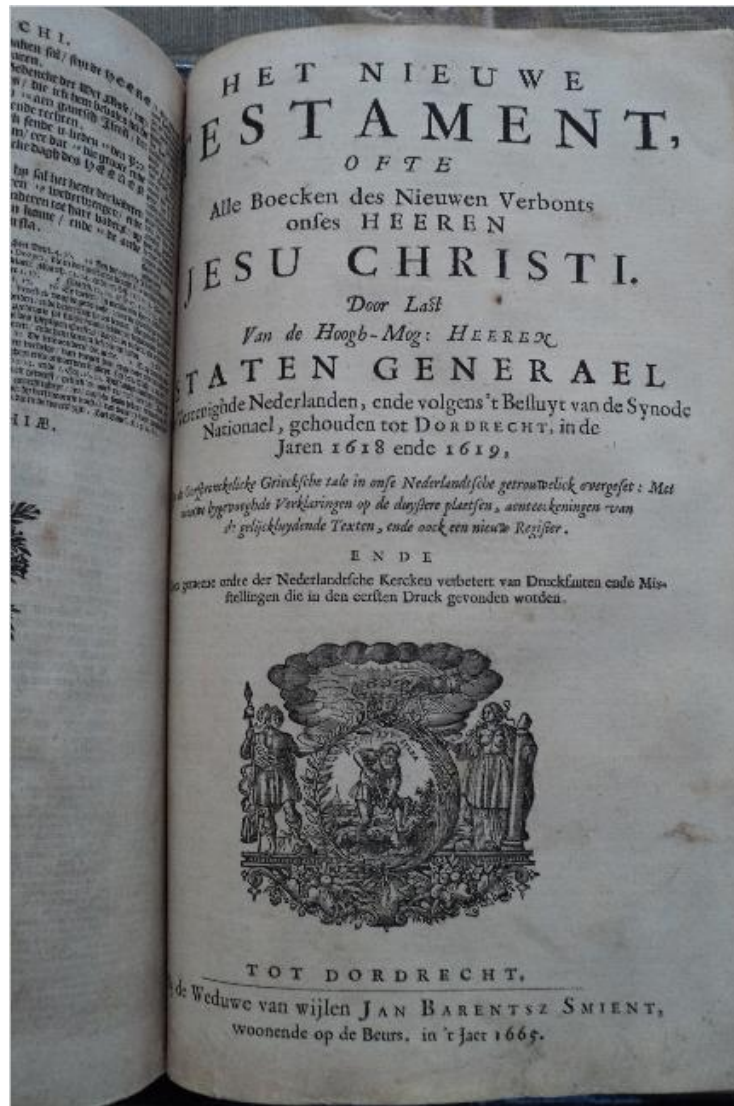

Statenbijbel 1665 uitgegeven door de weduwe Jan Barentsz Smient, gedrukt door Jacob Braat in de Werckende Hoop in 1665 en autorisatie getekend door Jan Berck te Dordrecht.

Statenbijbel waarvan het Oude en Nieuwe Testament gedrukt is in het jaar 1665 te Dordrecht bij de Weduwe van wijlen Jan Barentsz. Smient, wonende op de Beurs aldaar. De bijgevoegde Apocryphe boekdelen zijn in datzelfde jaar gedrukt door Jacob Braat, in de Werckende Hoop, ook te Dordrecht.

Fam Smient

Jan Barents Smient (1621-1662)

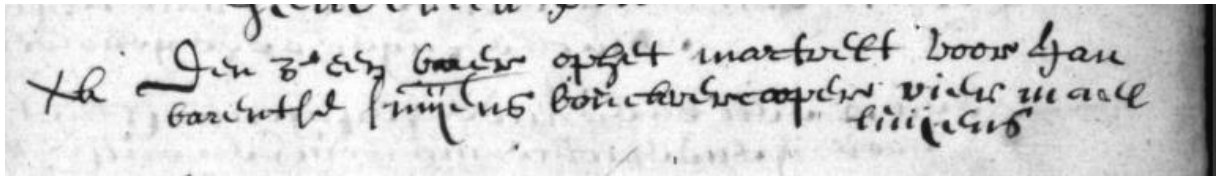
Gedoopt Amsterdam Oude Kerk 14-11-1621

Vader Barent Ots Smient (1585-1647)

Beroep letterzetter, boekdrukker, boekuitgever Amsterdam 1609-1631

Moeder Mijntje Jans (1588-1629)

Begraven Dordrecht Grote Kerk 03-01-1662

Dordrecht 1647-1662

Beroep Boekdrukker Boekverkoper

Adres:

Tolbrug, op't Marktvelt (by de) 1647-1659

Beurs (over de) 1660 – Uithb.: Vergulden Boom (in den) 1647-1660.

HET MARCKTVELT NU SCHEFFERSPLEIN

Daar waar nu een plein rond het standbeeld van Ary Scheffer is ingericht als terras voor dorstige bezoekers of inwoners, stonden nog niet zo lang geleden auto's geparkeerd en werd op vrijdag en zaterdag markt gehouden. Nog langer geleden zag het eruit zoals hier weergegeven door Aart Schouman in 1744.

Ooit was er niet meer dan een smalle brug, de Tolbrug, die de beide Dordtse stadsdelen, Land- en Poortzijde aan weerszijden van de Oude Haven, met elkaar verbond. In 1659 wordt die brug aanzienlijk verbreed, zodat er een plein ontstaat, het Marcktveld. Die situatie zien we op deze aquarel. Midden op het plein staat de beurs, later vleeshal, waar slagers hun waren verkopen onder

het toeziend oog van controleurs. In 1834 wordt dat gebouw gesloopt, als een nieuwe vleeshal aan de Varkensmarkt verrijst. In de 19de eeuw wordt de overkluizing van het water nog verder verbreed tot het horecaplein van de huidige afmetingen.

Diep Dordrecht

Voorheen stond op het Arie Schefferplein namelijk het oudste tolhuis van Dordt. Via 'de Tollebrug' ging men over de Oude Haven, de latere Voorstraatshaven. Vanaf 1220 kreeg onze stad toestemming van de graaf om daar tol te innen. Onder de Toltoren door liep men door naar 'het schepenhuis' aan de Groenmarkt. Daar vergaderden onze stadsbestuurders. In 1284 mochten wij van Graaf Floris V een houten stadshal bouwen. In 1544 was dit gebouw versleten en besloten de bestuurders te verhuizen naar het toenmalige gebouw van de lakenhandelaren, het huidige stadhuis.

De toltoren werd niet alleen gebruikt voor inning van tolgelden, maar het gebouw werd ook gebruikt als gevangenis. Het Scheffersplein ontstond pas na sloop in 1854 van de oude Beurs. Logisch dat het plein dat hierdoor ontstond, daarom Beursplein genoemd werd. Nog steeds zijn er Dordtenaren te vinden, die spreken over 'de Beurs' in plaats van het Scheffersplein.

www.dordtsekaart.nl

Gehuwd 23-04-1644 Amsterdam

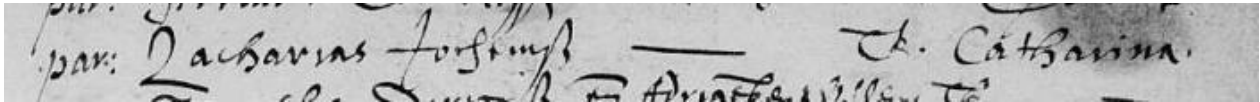
Extraord Comparsen van Baertse Smient
boordmeester van de Jan, gedaen mit Baert
Baert vlt vdeligge met Catharina Almans
van Dordt
Dit soeckende hare deze Sondaeghe uytroepinghe, omme naer de selve de Goorffschreibe
te sollicitieren, ende in alle te solliciteren, so wate daer andert gene vroetige verhande-
linge voer en wate. Ende naer diezige by de waerheit verklarende datse Goorffschreibe
uere waer, ende maekende in bloede
waer door een Ehuwelijck huiwelijck moechte verhindert worden, niet en bestonden,
zij huy hare gebodey oetwilligheit.

Jan Baertse Smient.

Jan Barentss Smient van Amsterdam boeckdrucker out 22 Jaer geassisteert met sijn vader Barent Ottss overlegend acte vande ----- van hem comparant met Catharina Telmans van Dort ende aldaer woonend

Catharina Telmans

Gedoopt Dordrecht 01-03-1620

Vader Zacharias Jochems Telman (-1644)

Beroep boeckbijnder boekverkoper actief vanaf zijn huwelijk in 1604 tot aan zijn dood eerst in 1614 op de Tolbrugh inden Grote Bijbel en vanaf 1632 inden Vergulden Boom op het Marcktveld te Dordrecht.

Moeder Sara Andriesdr Merc (1583-)

Overleden na 03-06-1698

Kinderen Gedoopt Amsterdam Noorderkerk Dordrecht	Barent	26-02-1645
	Sara	22-03-1647
	Jacomijntje	09-11-1649
	Margrieta	13-04-1654
	Zacharias	24-08-1657

Zijn weduwe, Caharina Telmans, zette de zaak voort na het overlijden van Jan Barents Smient en gaf in 1662, samen met Helmich van Cappel te Gorinchem, 1663 en 1665 nog bijbels uit.

Drukkersmerk Smient

Liggend ovaal met als randspreuk gebaseerd op Jeremia 17: vers 7 en 8 DIE OP DEN HEERE VERLAET IS ALS EEN BOOM AEN'T WATER GHEPLANT. Hierbinnen een loofboom met op de achtergrond water, omzoomd door riet en heuvelland.

Bron: Oud-Dordrecht 20 jg, nr 2pag. 38,39 Jan Alleblas
Bron: Oud-Dordrecht 20 jg, nr 2pag. 38,39 Jan Alleblas

Zijn weduwe, Catharina Telmans, zette de zaak voort na het overlijden van Jan Barents Smient en gaf in 1662, samen met Helmich van Cappel te Gorinchem, 1663 en 1665 nog bijbels uit.

Jacob Braat

Eerste generatie

Jacob Cornelisz. Braet (1618 – 1664)

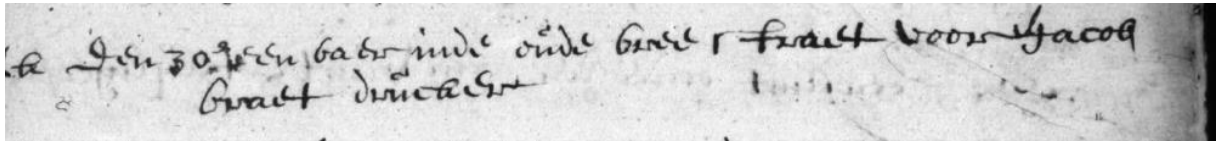
Jacob Braat gedoopt Dordrecht 01-05-1618

Vader Cornelis Simons Braat

Moeder Machteld Willems

boekdrukker van Dordrecht wonende in de Breestraat (1641)

Begraven Dordrecht Grote Kerk 30-10-1664

Registers houdende aantekening van de overledenen_1664 Grote Kerk Dordrecht

Transcriptie den 30(oct. 1664) een baer in de oude Breestraet voor Jacob Braet drucker

Gehuwd /ondertrouwd NG Dordrecht 22-12-1641

Geertruijt Hendricksdr., weduwe van Pieter Cornelisz., van Dordrecht, wonende in de Breestraat (1641)

Ondertrouwd 1^e te Dordrecht 13-10-1630, getrouwd 03-11-1630

Geertruijt Hendrix Willemsens jd van Dordrecht woont in de Crommen ellebooch met Pieter Cornelissen bierdrager in de Breestraet over de Ramshoren

Begraven Dordrecht 08-12-1690

Kinderen 1^e huwelijk

Kinderen: Hendrick gedoopt Dordrecht 01-09-1633

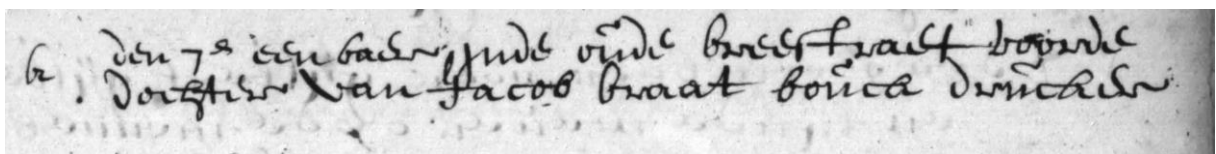
Jacob gedoopt Dordrecht 01-06-1636

Hendrick gedoopt Dordrecht 01-10-1638

Zij zijn de grondleggers van de drukkersfamilie Keur

Kinderen 2^e huwelijk

Kinderen: **Machteld** gedoopt Dordrecht 01-07-1642

Begraven Dordrecht 07-10-1664

Cornelis gedoopt Dordrecht 10-05-1645

Archiefnr 11 DTB Dordrecht inventaris 1-7

Drukker

Oude Breestraat 1643-1646 : Braat, Jacob

uithangbord

Wereld vol druk 1643-1650 : Braat, Jacob

Werkende hoop 1651-1665 : Braat, Jacob

drukkers en boekverkopers/functies/adressen/uithangborden
(bron: <http://www.kb.nl/kb/pr/fonds/stcnadres/adresboek.pdf>)

drukkerij "in de Werckende Hoop" in de Lange Breestraat

De Keurdrukkerij was steeds gevestigd in hetzelfde pand, een fraaie Dordtse trapgevel daterende uit het midden van de 17^e eeuw, aan de lange Breestraat tegenover de Lombardstraat. Bij de aanleg van het Bethlehemplein werd het pand, toen genummerd Lange Breestraat 42, in 1927 gesloopt.

Catalogus
tentoonstelling
Gedrukt in
Dordrecht 1976
GAD

BRAET (Jacob Corneliszoon), overl. te Dordrecht, was in het midden der 17e eeuw een geleerd boekdrukker aldaar. In 1646 woonde hij in de boekdrukkerij 'In de werelt vol druck', later, o.a. in 1653, in 'De Werckende Hoop'. Hij heeft niet alleen thans zeer zeldzame boekjes gedrukt, als Ghewieckte Kruywaghen tot Opvoeringh der Onoverwonne keysererlijke Stadt Dordrecht van Tieleman van Braght (1646) en De Gouden Orgel van Pieter van Braght (1653), maar beoefende ook de dichtkunst, waarvan proeven voorkomen voor de werken van Simonides en Borstius. Zijn tijdgenooten vergeleken hem bij Propertius. Zijn bijschrift Op het Beelt van D. Jacobus Borstius geeft evenwel geen hoogen dunk van zijn dichtgave.

Zie: Schotel. Kerk. Dordr. I, 458. bron Nieuw Nederlandsch Biografisch Woordenboek (NNBW) deel 4 blz 281, 282

Generatie 2

Cornelis Sijmonszoonz Braet

Machteld Willem Adriaensd

Cornelis Sijmonsz. Braet, geboren ca. 1579 als zoon Sijmon Willemsz. Braet en Neeltgen Lambrechts/Lammens . Cornelis was schippersgezel van Dordrecht (1603), trouwde NG Dordrecht 23-02-1603/13-04-1603 Machtelt Willem Adriaensdr., van Dordrecht . Zij is gedoopt NG Dordrecht 12-01-1578 als dochter van Willem Adriaens en Fijken Jansdr.

- 27 mrt. 1613: Cornelis Sijmonsz. Braet, schipper en burger van Dordrecht, verkoopt aan Adriaen Theunisz. alias Dijenaer, schipper en burger van Dordrecht, een karveelschip, dat ligt in de haven voor de Heer Heymansuysstraat. Koper is schuldig een somma van 1100 gl., te betalen in jaarlijkse termijnen van 150 gl. Borgen: Claes Sijmonsz. Vaer schipper en Mathijs Jansz. huurvaarder, burgers van Dordrecht. (ORA Dordrecht inv. 11, f. 41)

- 3 dec. 1610: Huijbert Jansz. Poth schipper verkoopt aan Cornelis Sijmonsz., schipper en burger van Dordrecht, een huis in de Heer Heymansuysstraat, staande tussen het huis van Meijer van den Bosch en de tuin van Hendrick van Nispen Adriaensz. schepen in wette. Waarborg: Claes Govertsz. schipper. Koper is schuldig aan verkoper een somma van 400 gl. Borg: Claes Sijmonsz. Braet. (ORA Dordrecht inv. 751, f. 136v)

- 31 dec. 1614: verklaring door o.a. Cornelis Sijmonsz. Braet, schipper en burger van Dordrecht, ongeveer 35 jaar oud, op verzoek van Dirick Diricksz. van Nattenhoven Maaschipper. (ONA Dordrecht inv. 11, f. 431v)

Kinderen gedoopt Dordrecht

Nelleken	01-05-1604
Fijcken	01-07-1607
NN	01-06-1608
Simon	01-01-1610
Wilmke	01-06-1612

Lijske	01-06-1612
Lijsbeth	01-09-1614
Fijken	01-06-1616
Jacob	01-05-1618

Drukkersmerk Jacob Braat

De familie Keur heeft het drukkensmerk overgenomen van hen stiefvader Jacob Cornelis Braat die werkzaam was in Dordrecht in de Breestraat van 1643-1665. Van 1643-1650 In de Wereld vol druk en

1651-1665 in de Werkende Hoop. Na de dood van hun stiefvader zetten zij de drukkerij voort vanuit hetzelfde adres en gebruikten zij hetzelfde drukkersmerk.

Braat gebruikte bovenstaand drukkersmerk in 1660 bij de uitgave van de Martelarenspiegel van Thieleman J. van Braght . De brieven van een aantal der oudste doopsgezinde martelaren uit ons land; hun belijdingen of berichten van verhoren, door hen ondergaan; hun testamenten of afscheidsbeden en -vermaningen, uit de kerker aan de hunnen gezonden.

In het midden zien we een staand ovaal met een man die in de grond graaft. Op de achtergrond een kerk en naast hem een struik. Rondom zijn hoofd Fac et Spera. Een verwijzing naar psalm 37: 3 Spera in Domino, et fac bonum: Vertrouw op de Heere en doe het goede. De spittende man lijkt erg veel op de spittende man in het drukkersmerk van Gilles van der Erve . Dit merk verbeeldt de gelijkenis uit Mattheus 13 vers 44. Het is alsof Braat hier wil zeggen Het Koninkrijk der Hemelen is het waard om je uiterste best te doen. Het motto Fac et Spera kwam meer voor in die tijd bij Europese drukkers.

Het ovaal wordt omlijst door links laurier en rechts een palmtak symbolen van overwinning .

Boven het ovaal zien we de hemel afgebeeld. Een goddelijke hand houdt een lauwerkrans boven de werkende man als teken van beloning op zijn arbeid.

Links zien we Virtus een personificatie van moed en dapperheid en rechts zien we Fortitudo die een gebroken zuil omklemt als personificatie van moed en volharding.

Aan de onderkant zien we een compositie van vruchten en bladeren.

Diep Dordrecht

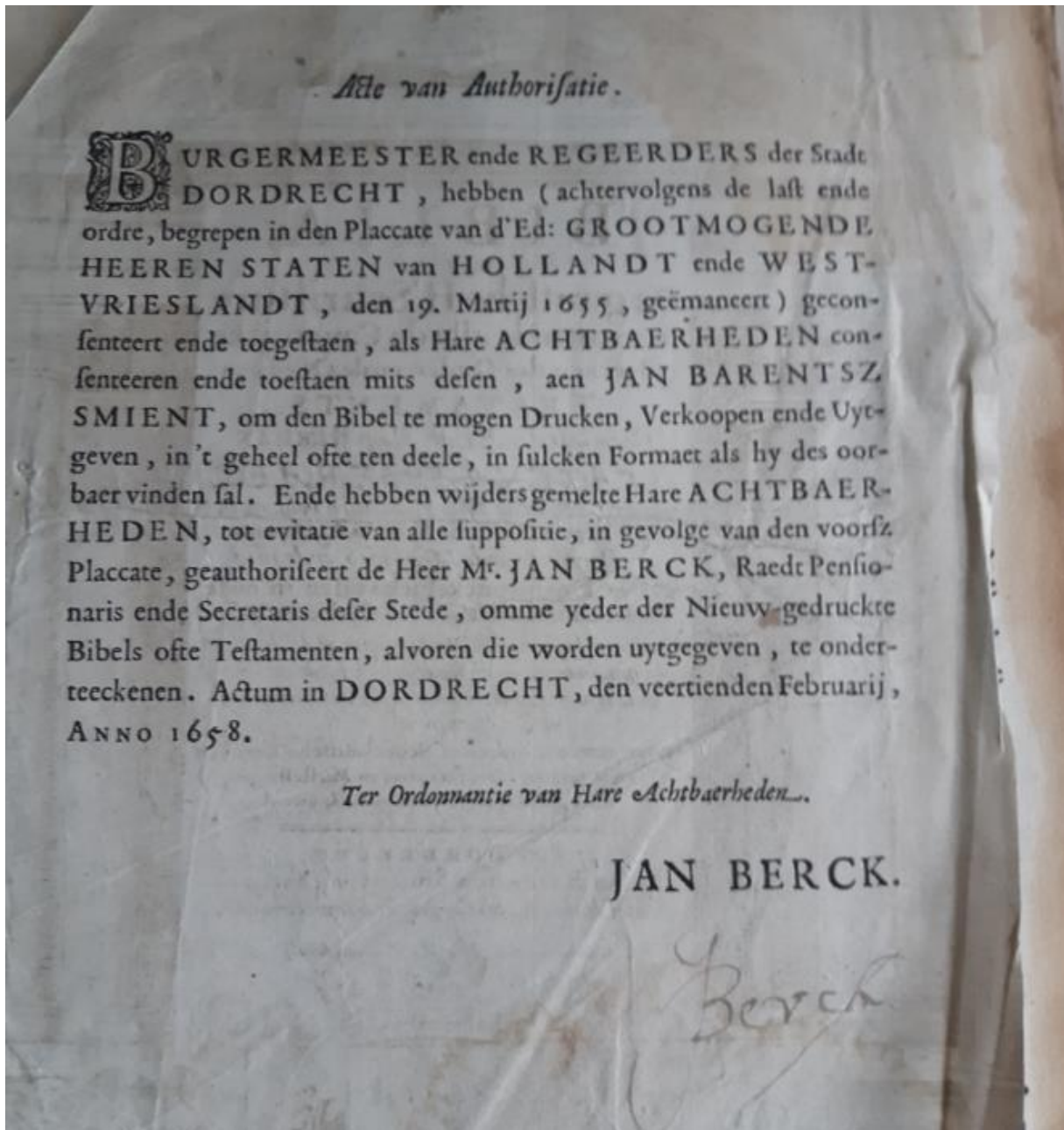
Fineke van Driel

FamilySearch

www.andredenhaan.ismijnpassie.nl

www.zoekakten.nl

De Acte van Autorisatie

De Staten van Holland en Westvrieslandt

Op 19 maart 1655 besloten de Staten van Holland en Westvrieslandt dat voor het drukken van de bijbel consent nodig was van de wereldlijke en kerkelijke overheid. Deze autorisatie verkreeg men van de plaatselijke overheid waar de bijbel gedrukt werd. Dit om te voorkomen dat er taal- en of drukfouten zouden ontstaan in de tekst. De tekst moest qua inhoud gelijk zijn aan de door Ravesteyn uitgegeven Statenbijbel van 1657, de zogenaamde Corrigeer- bijbel. In deze uitgave waren alle correcties doorgevoerd.

Jan of Johan Berck 1625 – 1667

Wapen: in goud een groen vijfblad.

Helm: aanzien met helmkroon.

Wroong: groen en goud.

Helmteken: een zittende rode brak met gouden halsband tussen een vlucht van goud en groen.

Dekklenden: groen, gevoerd van goud.

Wapenvoerder:

Johan Berk Mathijsz.

Schepen van Dordrecht 1650.

Johan Berk Matthijsz.

Vroedschap van Dordrecht 1652.

Bron Hogenda

Het beroemde geslacht Berck, dat zich in de 2^e helft van de 15e eeuw uit de Rijnstreken (Emmerik, Wezel) te Dordrecht zich vestigde, en heeft in de 16e en 17e eeuw vele verdienstelijke mannen opgeleverd. De Dordtse tak van die familie is evenwel in de laatste helft der 18e eeuw uitgestorven.

De grondlegger in Dordrecht

Matthijs Berck zoon van Jan Berck en Agneta van Dusseldorp, aanzienlijk koopman in wijnen eerst te Emmerik, later te Dordrecht, waar hij het grote familiehuis 'de Berckespoort' stichtte, thans een school, voorheen 'de Lombaert' geheten. Zijn verblijf was zoo weelderig ingericht, dat hij herberg kon verlenen aan vorstelijke personen. Zoo vertoefde op 'de Berckespoort' in April 1572 de hertog van Alva, tijdens zijn inspectie van de maatregelen, door de stedelijke regering genomen tegen de aanslagen der Watergeuzen; prins Willem van Oranje vertoefde er in 1575 en 1576 met zijne gemalin Charlotte de Bourbon; in Maart 1576 beviel Charlotte de Bourbon er van een dochter, Louise Juliana.

Matthijs Berck was gehuwd met Wilhelmina Tack, gest. 1604, bij wie hij vijf kinderen naliet, toen hij omstreeks 1586 overleed, n.l. Johan , Agnes, Hubert, Anna en Willem.

- ca. 1560: Matthijs Berck wordt door zijn huwelijk met Wilhelmina Tack eigenaar van een gebouwencomplex, dat zich uitstrekt van de Voorstraat (bij de Nieuwstraat) tot aan de Hofstraat. Het gebouw wordt later naar de familie Berck "de Berckespoort" genoemd. (Zie 50e penning van Dordrecht anno 1580.)

De Berckepoort in de Nieuwstraat

["[D]e Berckepoort [dateert] van het midden van de zestiende eeuw. Al is er veel aan het gebouw [of beter: het complex van gebouwen] verknoeid en werden de topgevels, onbekend wanneer, alle afgebroken, toch maakt het nog steeds een imposante indruk ... Het is een van die grote zestiende-eeuwse huizen welke door de handelaars in Rijnwijn gesticht werden. Hoewel de naam sedert het eind van de zestiende eeuw Berckepoort is, was de stichter toch een ander, namelijk Huijbert Tack, een wijnhandelaar die zich in 1544, uit Emmerik komend, in Dordrecht vestigde. Later kwam het huis door het huwelijk van een dochter, Wilhelmina Tack, aan Matthijs Berck. Het kwam met een poort uit aan de Voorstraat, zoals ook nu nog [in 1974]. Toen in 1616 een huis er naast verkocht werd, noemde men als belendend pand, de Poort van de heer Berck, later kortweg Berckepoort. Het ondergedeelte, uitkomende in de Nieuwstraat, diende voor wijnkelders. Oorspronkelijk behoorden de huizen aan de Voorstraat naast de Poort er toe en reikte het pand tot de Hofstraat, waar het eindigde in een huis dat in 1911 afgebroken werd. Het huis aan de Voorstraat werd reeds in 1587 verkocht aan boekdrukker Pieter Verhaghen. (Lips, o.c., deel II, p. 315)]

VVV Dordrecht De Berckepoort

Johan (Jan) Berck

Gedoopt Dordrecht juli 1625

Vader Matthijs Berck

Moeder Alid de Roovere

Overlijden Dordrecht 18-12-1667

Begraven Dordrecht Augustijnenkerk 24-12-1667

Raadpensionaris en secretaris van Dordrecht,
Gehuwd/ ontertrouwd Dordrecht NG 06-04-1651

Lucretia Ruijsch(en)

Gedoopt NG Dordrecht febr. 1625

Vader Coenraed Ruijsch

Moeder Maria van Beveren Willemsdr. Balen

Begraven Dordrecht 18 febr. 1687

Geen nageslacht

(Balen, o.c., deel II, p. 961)

Johan, zoon van Mr. Matthijs (2) en Alid de Roovere, volgde zijn vader volgens acte van survivance op in de betrekking van secretaris van Dordrecht 1655, en van pensionaris, na in 1650 reeds schepen te zijn geweest. Hij huwde met Lucretia Ruysch heeren Coenraets dr. en overleed kinderloos 18 Dec. 1667.

Nieuw Nederlandsch Biografisch Woordenboek (NNBW)

www.andredenhaan.ismijnpassie.nl

Simon van der Pol

Fineke van Driel

Juni 2020 Fineke van Driel-Nieuwenhuis